

Lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål;

utfärdad den 16 maj 2012.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 1 kap. 2 § och 4 kap. 25–26 c §§ samt rubrikerna närmast före 4 kap. 25–25 b §§, 26 §, 26 a § och 26 c § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

1 kap.

2 §² Rättslig hjälp enligt denna lag omfattar följande åtgärder:

1. förhör i samband med förundersökning i brottmål,
2. bevisupptagning vid domstol,
3. telefonförhör,
4. förhör genom videokonferens,
5. kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken,
6. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
7. tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
8. tillstånd till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
9. hemlig kameraövervakning,
10. hemlig rumsavlyssning,
11. överförande av frihetsberövade för förhör m.m., och
12. rättsmedicinsk undersökning av en avliden person.

Lagen hindrar inte att hjälp lämnas med annan åtgärd än sådan som anges i första stycket om det kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd.

I fråga om överlämnande, utlämning och delgivning finns särskilda bestämmelser. Det finns också särskilda bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål åt vissa internationella organ.

¹ Prop. 2011/12:55, bet. 2011/12:JuU8, rskr. 2011/12:212.

² Senaste lydelse 2007:982.

Rättslig hjälp och tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

*Rättslig hjälp i Sverige med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation*³

25 §⁴ En ansökan om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i Sverige handläggs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas och sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall ansöka om rättsens tillstånd till åtgärden eller, när så får ske enligt 27 kap. 21 a § rättegångsbalken, själv besluta om åtgärden.

Upptagningar och uppteckningar behöver inte granskas enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken. Om åklagaren har fattat beslut enligt första stycket, ska återredovisning enligt 2 kap. 17 § ske först sedan rätten fattat beslut om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. Upptagningar och uppteckningar får bevaras efter det att ärendet om rättslig hjälp har avslutats och återredovisning skett enligt 2 kap. 17 § endast om detta är tillåtet enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken.

I fråga om underrättelse till en enskild enligt 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken ska bestämmelserna i 27 kap. 31 § andra stycket och 33 § andra och tredje styckena samma balk inte tillämpas. Underrättelse ska lämnas så snart det kan ske efter det att åtgärden enligt första stycket har avslutats. Underrättelsen ska, utöver vad som följer av 27 kap. 33 § första stycket rättegångsbalken, skjutas upp om sekretess gäller enligt 18 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att åtgärden avslutades, får underrättelsen underlåtas. Underrättelse ska inte lämnas om utredningen gäller brott som motsvarar brott som anges i 27 kap. 33 § tredje stycket rättegångsbalken.

*Omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden från Sverige till den ansökande staten*⁵

25 a §⁶ Rättsens beslut enligt 25 § att tillåta hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får verkställas genom omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden till den ansökande staten, om det kan ske under betryggande former. Verkställighet genom omedelbar överföring får endast ske i förhållande till en stat som är medlem i Europeiska unionen eller till Island eller Norge. Åklagaren prövar om förutsättningar för omedelbar överföring finns. Om omedelbar överföring av meddelanden sker, får upptagning

³ Senaste lydelse 2005:491.

⁴ Senaste lydelse 2009:487.

⁵ Senaste lydelse 2005:491.

⁶ Senaste lydelse 2007:982.

eller uppteckning inte göras i Sverige och 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken ska inte tillämpas.

*Tekniskt bistånd i Sverige med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation*⁷

25 b §⁸ Tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i form av omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden får lämnas i Sverige enligt denna paragraf.

Tekniskt bistånd lämnas på ansökan av en annan stat som är medlem i Europeiska unionen eller av Island eller Norge, om

1. avlyssningen eller övervakningen avser någon som befinner sig i en av dessa stater,

2. ansökan innehåller en bekräftelse på att ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i en brottsutredning har meddelats i den ansökande staten, och

3. omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden kan ske under betryggande former till den ansökande staten.

Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas. Ansökan ska vidare innehålla sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Om den person som ansökan avser inte befinner sig i den ansökande staten, ska det också framgå av ansökan att ett sådant tillstånd som avses i 26 a § har lämnats av den stat där personen finns.

Ansökan ska prövas av åklagare. För beslutet om tekniskt bistånd tillämpas 27 kap. 18 § första och tredje styckena, 19 § första stycket, 20 § tredje stycket, 21 § andra och tredje styckena samt 23 § rättegångsbalken.

Om omedelbar överföring av meddelanden sker, får upptagning eller uppteckning inte göras i Sverige.

25 c §⁹ Om en stat har begärt tekniskt bistånd enligt 25 b § men omedelbar överföring inte kan ske, ska åklagaren ge den ansökande staten tillfälle att få ansökan behandlad som en ansökan enligt 25 §. Prövningen av rättslig hjälp med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation avser dock i detta fall någon som befinner sig i en annan stat. Om den person som åtgärden avser inte befinner sig i den ansökande staten, ska det av ansökan framgå att ett sådant tillstånd som avses i 26 a § har lämnats av den stat där personen finns.

*Rättslig hjälp och tekniskt bistånd i utlandet med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation*¹⁰

26 §¹¹ Åklagare får ansöka hos en utländsk myndighet om rättslig hjälp eller tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

⁷ Senaste lydelse 2005:491.

⁸ Senaste lydelse 2005:491.

⁹ Senaste lydelse 2005:491.

¹⁰ Senaste lydelse 2005:491.

¹¹ Senaste lydelse 2007:982.

eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i en annan stat eller i Sverige.

Om den andra staten kräver att ansökan först ska prövas av domstol i Sverige, får rätten på begäran av svensk åklagare pröva frågan om att tillåta den hemliga avlyssningen eller hemliga övervakningen som ansökan enligt första stycket avser.

Av ansökan enligt första stycket ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas och sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Om den andra staten kräver ett tillstånd enligt andra stycket, ska ansökan innehålla en bekräftelse på att ett sådant tillstånd har meddelats. Befinner sig den person som åtgärden avser inte i den stat där rättslig hjälp eller tekniskt bistånd söks, ska det av ansökan framgå att ett sådant tillstånd som avses i 26 c § har lämnats av den stat där personen finns.

Om tillstånd lämnas enligt andra stycket, ska bestämmelserna om under rättelse till enskild i 27 kap. 31–33 §§ rättegångsbalken tillämpas endast när upptagning eller uppteckning av avlyssningen eller övervakningen sker i Sverige.

Tillstånd till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation¹²

Tillstånd i Sverige till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation¹³

26 a §¹⁴ En stat som är medlem i Europeiska unionen eller Island eller Norge får ansöka om tillstånd till att, utan svenskt biträde, i en brottsutredning genomföra hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation av någon som befinner sig i Sverige. Ansökan handläggs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden beräknas pågå. Ansökan ska också innehålla en bekräftelse på att ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats i den ansökande staten.

Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och, om så är fallet, ansöka om rättens tillstånd till åtgärden.

De förutsättningar som gäller enligt 27 kap. 18–20, 21 och 22 §§ rättegångsbalken ska tillämpas vid tillståndsprövningen. Rätten ska även tillämpa motsvarande förfarande som anges i 27 kap. 26 och 28–30 §§ samma balk. Tingsrättens beslut får inte överklagas.

26 b §¹⁵ Ett beslut enligt 26 a § ska meddelas inom 96 timmar från det att ansökan inkom eller, om det finns särskilda skäl, inom högst tolv dagar från ansökan.

¹² Senaste lydelse 2005:491.

¹³ Senaste lydelse 2005:491.

¹⁴ Senaste lydelse 2005:491.

¹⁵ Senaste lydelse 2005:491.

Åklagaren ska genast underrätta den ansökande staten när ett beslut enligt 26 a § har meddelats. Om tillstånd vägras, ska underrättelsen ange att avlyssningen eller övervakningen inte får ske eller omedelbart ska upphöra. I sådant fall ska underrättelsen även ange att det material som tagits upp eller hämtats in inte får användas eller att det endast får användas på de villkor som åklagaren ställer.

*Tillstånd från en annan stat till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation*¹⁶

26 c §¹⁷ Har beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation i en brottsutredning meddelats i Sverige och befinner sig den person som beslutet avser i en annan stat som är medlem i Europeiska unionen eller i Island eller Norge, får meddelanden eller uppgifter om meddelanden som överförs till eller från personen avlyssnas eller övervakas i den andra staten, utan hjälp från denna stat, om

1. åtgärden får ske enligt en internationell överenskommelse som är bindande mellan Sverige och den andra staten, och
2. den andra staten lämnar tillstånd till åtgärden.

Ansökan om tillstånd görs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden beräknas pågå. Ansökan ska också innehålla en bekräftelse på att ett svenskt beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats.

Om beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har meddelats i Sverige men avlyssningen eller övervakningen inte har påbörjats när det blir känt att den person som åtgärden avser befinner sig i en sådan främmande stat som anges i första stycket, ska tillstånd från den andra staten sökas innan avlyssningen eller övervakningen påbörjas. Har avlyssningen eller övervakningen redan påbörjats i Sverige och vill åklagaren att avlyssningen eller övervakningen ska fortsätta i den andra staten, ska han eller hon omedelbart ansöka om tillstånd hos den andra staten. Avlyssningen eller övervakningen får i ett sådant fall fortsätta där under den tid frågan om tillstånd prövas.

Vad som sägs i tredje stycket andra och tredje meningarna tillämpas på motsvarande sätt, om avlyssningen eller övervakningen genomförts med stöd av tillstånd i en främmande stat och det kommer fram att den person som åtgärden avser befinner sig i en annan stat än den som har meddelat tillståndet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹⁶ Senaste lydelse 2005:491.

¹⁷ Senaste lydelse 2005:491.

SFS 2012:284

På regeringens vägnar

BEATRICE ASK

Ulf Wallentheim
(Justitiedepartementet)